

Saksdokumenter

KM 10.1/18 Utfyllende saksutredning - dokument B

KM 10.2/18 Forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn - høringsbrev 14. februar

KM 10.3/18 Høringsdokument 15. februar 2018 - særlige lovbestemmelser om Den norske kirke

KM 10.4/18 Høringsnotat 25. september 2017 - forslag til ny trossamfunnslov

KM 10.5/18 Kirkerådets høringsuttalelse - forslag til ny trossamfunnslov

KM 10.6/18 Soknets oppgaver – betenkning fra Kirkerådets direktør 9. april 2018

[KM 10.7/18 Forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn \(trossamfunnsloven\) – uttalelse fra Kirkemøtet](#)

Forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) – uttalelse fra Kirkemøtet

Innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

Kulturdepartementet sendte 28. september 2017 et høringsnotat datert 25. september 2017 med forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) på alminnelig høring med høringsfrist 31. desember 2017. Forslaget innebærer en samlet revisjon av lovgivning og tilskuddsordninger for Den norske kirke og de øvrige tros- og livssynssamfunnene. Det er foreslått en nedbygging av paragrafene om Den norske kirke i lovgivningen, fra 41 paragrafer i dagens kirkelov, til ni paragrafer i et eget kapittel i forslaget til en felles trossamfunnslov. Et sammendrag av høringsnotatet foreligger i vedlegget KR 23.2/18. Kirkerådets høringsuttalelse, datert 12. desember 2017, foreligger som vedlegg.

Forslaget til ny trossamfunnslov er en oppfølging av en skrittvis utvikling av forholdet mellom staten og Den norske kirke, med grunnlovs- og lovendringer i 2012, og lovendringer i 2013 og 2016/2017. Forslaget fra departementet bygger på innspill Kirkemøtet hadde i 2015 til behovet for lovregulering om Den norske kirke, jf. sak KM 11/15.

Etter kirkeloven § 24 tredje ledd bokstav a) er det lovfestet at Kirkemøtet skal gis anledning til å gi uttalelse i saker om viktige endringer i lover på det kirkelige område. Kulturdepartementet har oversendt et høringsdokument datert 15. februar 2018 til Kirkemøtet, som redegjør for høringen vedrørende forslagene til særlige lovbestemmelser om Den norske kirke i det nevnte lovutkastet. I dette høringsdokumentet er det både redegjort for et sammendrag av høringsnotatet, hovedsynspunkter og oppsummering av høringen vedrørende Den norske kirke.

Høringsdokumentet belyser og begrunner viktige rettslige prinsipper som departementet legger til grunn i sitt arbeid med loven. I det følgende blir departementets høringsdokument av 15. februar 2018 lagt til grunn.

Kirkemøtet uttaler seg både om forslaget til ny lov om tros- og livssynssamfunn generelt og om forslag til nye lovbestemmelser for Den norske kirke spesielt. Dette er viktig for å vise at Den norske kirke ser helhetlig på lovgivningen om tros- og livssynspolitik.

Komitéens merknader

Komitéen legger i hovedsak saksutredningen til grunn, men har både foretatt en del språklige forenklinger og endringer i forslaget til høringsuttalelse.

1. Komitéen fremhever Den norske kirkes rolle i det livssynsåpne samfunn og legger **større** vekt på likebehandling **mellom tros- og livssynssamfunn enn i saksfremlegget.**
2. Komitéen har søkt å finne rett balanse mellom Grunnlovens bestemmelse av Den norske kirke som "Norges folkekirke" og statens støtte til alle tros- og livssynssamfunn på "lik linje". Komitéens syn på de konkrete lovforslag i lys av denne utfordringen, fremgår av høringsuttalelsen.
3. Komitéen har vurdert tre alternativer om finansieringsansvaret for Den norske kirke, og deler seg i et mindretall og et flertall.
4. Komitéen fremhever statens ansvar for verneverdige kirkebygg og mener dette anliggendet må forankres i kulturminneloven.
5. Komitéen mener det bør tas inn en formulering om soknets grunnleggende oppgaver i loven. Komitéen mottok og vurderte en betenkning om soknets oppgaver fra Kirkerådets direktør av 6. april 2018, slik Kirkerådet ba om i sitt møte 15.–16. mars 2018.
6. Kirkemøtet vil understreke at Den norske kirke skal ha **en kirkeordning med en desentralisert struktur, som gir rom for at søknene kan finne gode lokale løsninger og med en** organisering som tar hensyn til at forholdene i landet er forskjellige både når det gjelder bosetting, offentlig forvaltningsstruktur og kirkens rolle i lokalsamfunnet.
7. Komitéen har funnet det nødvendig å presisere og endre en del av de rådende kirkelige synspunkter på gravplassforvaltningen. Komitéen mener at disse endringene styrker kirkens rolle som gravplassmyndighet for alle.
8. Høringsuttalelsen har med et punkt om overgangsordninger og tilpasning mellom ikrafttreddelsen av den nye loven og iverksetting av egen kirkeordning. Komitéen ber Kirkerådet vurdere fremdriften i arbeidet med kirkeordningen for å minske ulempene ved overgangsordninger.

Forslag til vedtak

1
2 Til kulturdepartementet

Innledning

5
6 Kirkemøtet viser til høringsnotat datert 25. september 2017 med forslag til ny
7 lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) og høringsdokument til
8 Kirkemøtet datert 15. februar 2018 om lovbestemmelsene for Den norske kirke.
9 Kirkemøtet uttaler seg med dette både til lovforslaget generelt og til de
10 lovbestemmelser som foreslås om Den norske kirke.

11
12 Kirkemøtet er fornøyd med at departementet vil legge frem en lovproposisjon
13 der etableringen av et nytt, selvstendig rettssubjekt for Den norske kirke følges
14 opp av ytterligere selvstendigjøring av kirken. Kirkemøtet er enig i at statens
15 lovregulering om Den norske kirke blir nedbygget. Kirkemøtet støtter i
16 hovedsak lovforslaget.

17
18 Kirkemøtet er tilfreds med at lovforslaget har som formål å oppdatere og
19 forenkle dagens rettslige regulering og finansiering, og sikter på større grad av
20 likebehandling. Kirkemøtet er fornøyd med at høringsnotatet anerkjenner
21 betydningen av tro og livssyn i samfunnet og Den norske kirkes rolle i dette.

22
23

Likebehandling av trossamfunn

24
25
26 Kirkemøtet ser Den norske kirke som et trossamfunn blant andre tros- og
27 livssynsamfunn i Norge, i medhold av menneskerettighetenes forståelse av
28 religionsfrihet som individuell og kollektiv rettighet. Kirkemøtet er tilfreds med
29 at lovforslaget understreker dette. Kirkemøtet slutter seg til prinsippet om
30 likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn.

31
32 Kirkemøtet verdsetter at staten vil føre en aktivt støttende tros- og
33 livssynspolitik.

34
35 Kirkemøtet ser Den norske kirkes rolle og oppgaver som del av et livssynsåpent
36 samfunn. Innenfor denne felles rammen er betingelsene for Den norske kirke og
37 andre tros- og livssynssamfunn på mange områder forskjellige. Dersom det er
38 saklige grunner til det, og disse ikke er diskriminerende, er ikke ulike ordninger
39 i konflikt med prinsippet om likebehandling. Dette har paralleller i utviklingen
40 av velferdssamfunnet, der prinsippet om likhet ikke nødvendigvis innebærer
41 like ordninger for alle. Fordi forutsetningene er forskjellige, er det også
42 grunnlag for å ordne statens forhold til de ulike tros- og livssynssamfunnene på
43 ulik måte. Der det på grunn av Den norske kirkes størrelse og historie må finnes
44 egne løsninger, må det søkes ordninger som sikrer likebehandling. Kirkemøtet
45 mener lovforslaget ivaretar prinsippet om likebehandling, men er kritisk til
46 enkelte av forslagene.

47
48
49
50
51

52 1. Hovedsynspunkter på lovgivningen om Den norske kirke

53

54

55 1.1 Offentlig finansiering av Den norske kirke

56

57 Kirkemøtet vil understreke det gode og tette forholdet mellom Den norske kirke
58 og lokalsamfunnene, og ~~mener dette kan dette må~~ videreføres uavhengig av
59 fremtidig finansiering og kirkeordning.

60

61 Høringsspørsmålet var om Den norske kirke skal finansieres ved at

62 a) dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene
63 føres videre, *eller*

64 b) staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av
65 den lokale kirke?

66

67 ~~Det kom innspill til komiteen om et tredje alternativ som er basert på Gjønn-~~
68 ~~utvalgets flertallsforslag fra stat-kirke-utredningen i 2006. Komiteen har valgt å~~
69 ~~presentere dette her.~~

70

71 *Flertallet i komiteén (12 medlemmer)*

72 Kirkemøtet går inn for et fortsatt delt finansieringsansvar mellom stat og
73 kommune. Kirkemøtet viser til at det var et klart flertall av de lokale og
74 regionale kirkelige høringsinstansene som mente at dagens finansieringsansvar
75 med oppgavefordeling mellom stat og kommune bør videreføres og at både KS
76 og flere kommuner har støttet dette. Kjennetegnet på endringene i relasjon
77 mellom stat og kirke har vært preget av en skrittvis utvikling, som sikrer
78 kontinuitet og stabilitet i Den norske kirkes rammebetingelser. En videreføring
79 av delt finansieringsansvar vil, etter Kirkemøtets syn, best kunne ivareta dette.
80 Kirkemøtet understreker at denne ordningen vil sikre et fortsatt nært samarbeid
81 mellom kommunen og kirken.

82

83 *Mindretallet i komiteén (7 medlemmer)*

84 Et mindretall i Kirkemøtet går inn for full statlig finansiering av Den norske
85 kirke. Dette vil gi likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og
86 livssynssamfunn. Kirkemøtet legger også vekt på at dette vil gi kirken mulighet
87 til å finne frem til en enklere organisering og til større likhet i finansieringen av
88 de ulike sokn enn det som følger av kommunal finansiering. Fullt statlig
89 tilskudd til Den norske kirke åpner likevel for nær kontakt mellom kommunene
90 og soknenes organer, med mulighet til å søke finansiering av prosjekter og
91 lokale tiltak.

92

93 ~~Forslag basert på Gjønn-~~
94 ~~Den offentlige finansieringen av Den norske kirkes virksomhet bør sikre likere~~
95 ~~økonomiske betingelser mellom menighetene og gjøre det enklere å åpne for en~~
96 ~~eventuell nyordning av kirkens organisering. Kirkemøtet mener med dette~~
97 ~~utgangspunkt at det offentlige finansieringsansvaret for kirken bør deles på en~~
98 ~~annen måte enn tidligere. Staten bør gis et utvidet ansvar for den~~
99 ~~landsdekkende folkekirken og bevilge nødvendige midler til drift og stillinger i~~
100 ~~kirkens arbeid både lokalt og sentralt. Kirkens egne organer fordeler så disse~~
101 ~~midlene videre.~~

102

103 ~~Samtidig bør finansieringsmodellen ivareta at kommunen fortsatt får et nært~~
104 ~~forhold til lokalkirken. Dette kan skje ved at kommunen beholder ansvaret for~~

105 ~~bevilgninger til bygging, vedlikehold, forvaltning og drift av kirkebyggene samt~~
106 ~~til anlegging og vedlikehold av kirkegårdene. Til vedlikehold av vernede kirker~~
107 ~~bør staten opprette et vedlikeholdsfond som kommunene kan få støtte fra. En~~
108 ~~slik finansieringsmodell vil i større grad enn om dagens ordning beholdes,~~
109 ~~imøtekomme prinsippet om likestilling mellom tros- og livssynssamfunn.~~

110
111 ~~Dette alternativet fikk ingen tilslutning i komitéen.~~

112

113 **1.2 Statens ansvar for kirkelige kulturminner**

114 Mange av kirkene i landet er nasjonale og lokale kulturminner av stor og til dels
115 unik verdi som må forvaltes på samfunnsfelleskapets vegne, uavhengig av
116 innbyggernes tro. Kirkemøtet deler Riksantikvarens vurdering at lovforslaget
117 ikke sikrer et tilfredsstillende vern av kirkebyggenes nasjonale
118 kulturminneverdier. Kirkemøtet mener at lovforslaget i for stor grad omtaler
119 kirkebyggene som et internt kirkelig anliggende.

120

121 Trossamfunnsloven må fastholde soknenes eierskap til kirkene. Kirkemøtet
122 merker seg at Riksantikvaren fremholder at godt kulturminnevern forutsetter
123 aktiv bruk av de vernede og fredede kirkene. Kirkemøtet forventer fortsatt
124 fleksibilitet fra Riksantikvaren i møte med menighetenes bruk av vernede
125 kirker.

126

127 Kirkemøtet merker seg samtidig at Kirkerundskrivet (T-3/2000), som i dag
128 sikrer offentlig medvirkning i vern av de gamle kirkene, med forslaget til lov om
129 tros- og livssynssamfunn, erstattes av en avtalebasert ordning i tråd med
130 rundskrivet. Kirkemøtet vil at biskopen fortsatt skal være rett
131 godkjenningsmyndighet på kirkens side, og ser fortsatt behov for faglig
132 kvalifiserte lokale kirkelige organer til samarbeid med
133 kulturminnemyndigheten. Kirkemøtet forutsetter at kirken ikke overtar nye
134 oppgaver uten at det fra staten følger med tilstrekkelig finansiering.

135

136 Kirkemøtet minner om at Stortinget i 2015 enstemmig ba regjeringen utarbeide
137 en strategi for bevaring av disse kirkene. Det ble da fremholdt at dette ville bli
138 behandlet i forslaget til ny trossamfunnslov. Lovforslaget følger ikke opp.
139 Kirkemøtet mener, i likhet med Riksantikvaren, at ansvaret for verneverdige
140 kirker må gis tilstrekkelig hjemmel under kulturminneloven. Kirkemøtet mener
141 dette er et statlig ansvar – på samfunnsfelleskapets vegne – og ikke et rent
142 kirkelig ansvar.

143

144 Uavhengig av hvordan den fremtidige finansiering av Den norske kirke blir,
145 mener Kirkemøtet at det må etableres en statlig ordning som sikrer og
146 finansierer merkostnader til restaurering og vedlikehold av alle verneverdige
147 kirkebygg. En statlig finansiert ordning for å ta vare på de verneverdige kirkene
148 kan eventuelt anlegges etter mønster fra Sveriges *kyrkoantikvariska*
149 *ersättningen*.

150

151 Kirkemøtet understreker at gudshus med høy kulturminneverdi som eies av
152 andre trossynssamfunn og bygninger for tilsvarende bruk eid av
153 livssynssamfunn, må inn under samme statlige ordning som vernede kirkebygg i
154 Den norske kirke. (Se også pkt 2.9).

155

156

157

158 **1.3 Lovforslaget §§ 9 og 10**

159

160 *Lovforslaget § 9*

161

162 Kirkemøtet gir sin tilslutning til at soknenes og Den norske kirkes rettslige
163 handleevne videreføres gjennom lovutkastet § 9 annet ledd.

164

165 Kirkemøtet støtter at Kirkemøtet opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske
166 kirke, og menighetsrådet på vegne av soknet, når det ikke er fastsatt i medhold
167 av § 10 annet ledd at myndighet~~en~~ er lagt til et annet organ.

168

169 Kirkemøtet støtter at det fortsatt fastsettes i lov at soknet er den grunnleggende
170 enhet i Den norske kirke og ikke kan løses fra denne.

171

172 Kirkemøtet konstaterer at departementet har valgt å beholde en del
173 bestemmelser om Kirkemøtets oppgaver og myndighet, mens soknets oppgaver
174 følger av privat autonomi. Dette kan skape et inntrykk av ubalanse i lovens
175 omtale av de to nivåene.

176

177 *Flertallet i komiteen:*

178 Kirkemøtet går derfor inn for at ~~det følgende tas inn i loven en~~ formulering tas
179 inn i loven om soknets formål:

180 Soknets grunnleggende oppgaver er å feire gudstjeneste, gi undervisning
181 samt utøve diakoni og misjon.

182 Kirkemøtet legger til grunn at dette ikke gir føringer for utforming av
183 kirkeordningen.

184

185

186 *Komiteens mindretall (to personer):*

187 *Kirkemøtet går derfor inn for at det tas inn i loven:*

188 *Soknets formål er å feire gudstjeneste, gi undervisning samt utøve*
189 *diakoni og misjon.*

190 *Kirkemøtet legger til grunn at dette ikke gir føringer for utforming av*
191 *kirkeordningen.*

192

193 *Lovforslaget § 10 første ledd*

194

195 Kirkemøtet viser til at dagens lovbestemmelse om Kirkemøtets liturgimyndighet
196 er utformet slik at liturgimyndigheten ikke forstås som tildelt Kirkemøtet av
197 Stortinget, men bekrefter at Kirkemøtet besitter denne myndigheten i kraft av
198 sin rolle som trossamfunnet Den norske kirkes øverste representative organ.

199 Kirkemøtet er enig i å videreføre bestemmelsen om liturgimyndighet som følge
200 av at det i lovforslaget er lagt opp til en viss regulering av Kirkemøtets
201 myndighet, først og fremst for å tydeliggjøre forholdet mellom soknene og
202 Kirkemøtets myndighet.

203

204 *Lovforslaget § 10 annet ledd*

205

206 Kirkemøtet viser til at dagens kirkelov bruker betegnelsen *Den norske kirke* om
207 to ulike størrelser, trossamfunnet Den norske kirke, som omfatter alle de
208 kirkelige rettssubjektene inkludert soknene, og rettssubjektet Den norske kirke.

209

210 Det er i kraft av Kirkemøtets rolle som det øverste representative organ for hele
211 trossamfunnet Den norske kirke, at Kirkemøtet foreslås overlatt myndigheten til
212 å fastsette nærmere bestemmelser om kirkeordningen. Dette har sammenheng
213 med at det er:

214
215 ~~«Kirkemøtets oppgave å holde Den norske kirke sammen, som~~
216 ~~organisasjon, som folkekirke, som trossamfunn, til syvende og sist også i~~
217 ~~en felles tro og lære. Dette ansvaret ivaretas sammen med alle kirkens~~
218 ~~organer, dens presteskap og dens biskoper. I rettslig forstand er dette~~
219 ~~ansvaret for enhet og kontinuitet forankret i Kirkemøtet. Trossamfunnet~~
220 ~~Den norske kirkes selvstendighet bygger på forutsetningen om at én~~
221 ~~instans kan opptre representativt på dets vegne. Dette kan ikke være~~
222 ~~andre enn Kirkemøtet. Og det kan hevdes at de pliktene dette medfører~~
223 ~~for Kirkemøtet, betyr at det har en helt fundamental rett til å ta i bruk de~~
224 ~~virkemidlene som formålet måtte kreve.~~

225
226 Som det øverste valgte representative organet i kirken har Kirkemøtet sitt
227 mandat fra kirkens medlemmer. I kraft av dette fastsetter Kirkemøtet
228 lære og liturgier, opptrer på trossamfunnets vegne i møte med staten og
229 aktører i samfunnet, inngår avtaler med andre trossamfunn mm.»
230 (høringsdokumentet 15. februar 2018 side 38).

231
232 Kirkemøtet er tilfreds med at lovforslaget § 10 annet ledd slår fast Kirkemøtets
233 myndighet til å gi nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig
234 inndeling, kirkelige organer og om valg til disse.

235
236 Kirkemøtet viser til at det i høringen blant annet er stilt spørsmål om hvorvidt et
237 fellesorgan for flere sokn opprettet av Kirkemøtet kan ivareta
238 arbeidsgiveransvar. Kirkemøtet er opptatt av at alle ansatte i kirken skal ha
239 trygge arbeidsforhold.

240
241 Kirkemøtet viser til at departementet i sitt høringsdokument 15. februar 2018
242 (side 64) selv anfører at det bør overveies å utforme Kirkemøtets
243 hjemmelsgrunnlag i §§ 9 og 10 noe annerledes og mer utfyllende enn
244 opprinnelig foreslått. Kirkemøtet ber departementet om en avklaring av de
245 arbeidsrettslige konsekvensene dersom fellelsråd ikke lenger skal være et
246 lovfestet organ for soknet

247
248 ~~Et mindretall på 8 i komiteen ønsket følgende avsnitt inn:~~
249 Dersom det ikke lar seg gjøre å gi Kirkemøtet et klart og gyldig
250 hjemmelsgrunnlag bør det etter Kirkemøtets oppfatning vurderes å lovfeste et
251 fellesorgan for flere sokn.

252
253 ~~Et mindretall i komiteen mente at siste avsnitt strykes.~~

254
255 *Lovforslaget § 10 tredje ledd*

256
257 Kirkemøtet støtter forslaget om at Kirkemøtet ikke skal kunne treffe vedtak eller
258 gi instruks i enkeltsaker som det tilligger organer for soknet å avgjøre.

259
260
261
262

263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314

2. Lovbestemmelser om tros- og livssynssamfunn generelt

2.1 Lovens formål og definisjon på tros- og livssynssamfunn

Kirkemøtet gir sin tilslutning til bestemmelsene i lovutkastet § 1 om lovens formål, definisjon på tros- og livssynssamfunn og virkeområde.

2.2 Forslag om at den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

Kirkemøtet er enig i at forrangsbestemmelsen for Den norske kirke bør oppheves. Der begge foreldrene er medlem av samme tros- eller livssynssamfunn, bør imidlertid barns tilhørighet i samme tros- eller livssynssamfunn videreføres. [Kirkemøtet viser til b](#)Barnekonvensjonen art. 14.

Kirkemøtet mener forslaget om å oppheve tilhørighetsordningen som sådan, ikke tilstrekkelig anerkjenner barns rett til religionsutøvelse. -Det kan skape et inntrykk av at tro er forbeholdt voksne, noe Kirkemøtet mener er uheldig. Kirkemøtet går imot forslaget om at den lovregulerte ordningen med barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves.

Kirkerådet har tidligere uttalt:

Kirkerådet mener at tros- og livssynssamfunn uansett bør ha lovhjemmel til å få opplysninger om medlemmers barn også før disse er meldt inn som medlemmer, slik at tros og livssynssamfunn kan invitere medlemmers barn til dåp, trosopplæring mv. Dette er viktig for å kunne ivareta Den norske kirkes rolle som folkekirke. Kirkerådet antar at en slik ordning, av personvern hensyn, krever hjemmel i lov.

Etter at ny folkeregisterlov ble vedtatt, er det tydelig avklart hvilke opplysninger som kun skal kunne utleveres med hjemmel i lov. Dette gjelder alle opplysninger som er underlagt taushetsplikt. Det er på det rene at informasjon om familierelasjoner (foreldre/barn) er definert som informasjon underlagt taushetsplikt, jf. folkeregisterloven § 9-1 annet ledd og Prop. 164 L (2015–2016) side 40. Kirkemøtet ber derfor om at hjemmel ~~en som sikrer til~~ at alle tros- og livssynssamfunn ~~kan få~~ melding fra Folkeregisteret hver gang medlemmer av trossamfunnet får barn, ~~uavhengig av om tilhørighetsordningen videreføres~~ [videreføres](#) i ny lov.

2.3 Forslag om regulering av inn- og utmelding av tros- og livssynssamfunn

Kirkemøtet støtter å videreføre bestemmelsen om at den som er over 15 år kan melde seg inn i eller ut av tros- eller livssynssamfunn. Videre støtter Kirkemøtet forslaget om å harmonisere bestemmelsene i trossamfunnsloven med

315 barneloven og barnekonvensjonens bestemmelser om barnets rett til å bli hørt i
316 saker som gjelder deres religiøse tilhørighet.

317

318 Kirkemøtet mener at det ikke bør innføres et krav om at barn som har fylt 12 år,
319 må gi samtykke til inn- og utmelding. Det vil innebære at barn over 12 år får
320 selvbestemmelsesrett når det gjelder utmelding og innmelding som foreldrene
321 ønsker, men ikke over inn- og utmeldinger som de selv ønsker. Det kan være at
322 en slik nektelsesrett vil kunne få negative konsekvenser dersom et barn ikke
323 melder seg ut av et trossamfunn, som foreldrene i tråd med foreldreansvaret
324 mener at barnet ikke bør være medlem av lenger.

325

326 Kirkemøtet støtter forslaget om at tros- og livssynssamfunnene selv fastsetter
327 vilkår for medlemskap og fremgangsmåte for innmelding i samfunnet, slik at
328 loven fortsatt skiller mellom krav knyttet til medlemskap etter samfunnets
329 interne regler og lovgitte krav til medlemskap som ~~utløser en rett~~innfrir vilkår
330 for til tilskudd etter loven. Kirkemøtet anser det som hensiktsmessig å presisere
331 i loven at utmelding alltid skal kunne skje skriftlig, slik det i dag er gjort i
332 kirkeloven § 3 nr. 8. Kirkemøtet mener staten bør legge til rette for at tros- og
333 livssynssamfunn kan etablere selvbetjeningsløsninger for elektronisk inn- og
334 utmelding.

335

336

337 **2.4 Forslag om å sette som krav for registrering av tros- og** 338 **livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som** 339 **har fylt 15 år**

340

341 Kirkemøtet går imot et antallskrav på 500 medlemmer over 15 år. Kirkemøtet
342 har forståelse for at staten ønsker å forenkle tilskuddsordningen gjennom å
343 innføre et antallskrav, men mener at et ~~antalls~~krav på 500 medlemmer over 15
344 år er for høyt. Kirkemøtet viser til at flertallet i Stålsettutvalget anbefalte et
345 antallskrav på 100 medlemmer. Kirkemøtet går inn for at det ikke fastsettes et
346 antallskrav høyere enn 100 medlemmer, uten et alderskrav. Tilhørende bør også
347 telle med, jf. ovenfor.

348

349 Dersom det settes et slikt antallskrav, mener Kirkemøtet det er viktig at det
350 åpnes opp for at lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn
351 søker om å bli registrert i fellesskap samt at det gis hjemmel i loven for at
352 antallskravet kan fravikes i ~~helt~~ spesielle tilfeller. Også dersom kravet til antall
353 medlemmer reduseres, kan det være hensiktsmessig med en slik adgang.

354

355

356 **2.5 Forslag om at et samfunn må være registrert for å ha krav på** 357 **tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett**

358

359 Kirkemøtet støtter at tros- og livssynssamfunn fortsatt skal ha vigselfrett.
360 Kirkemøtet støtter forslaget om at et tros- eller livssynssamfunn må være
361 registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett. For øvrig
362 vises det til Kirkemøtets vurdering av krav for registrering ovenfor.

363

364

365 **2.6 Forslag om at staten skal overta kommunenes** 366 **finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom** 367 **Den norske kirke**

368
369 Kirkemøtet gir sin tilslutning til forslaget om at staten overtar kommunenes
370 finansieringsansvar for tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke.
371 Forslaget vil innebære en betydelig forenkling både for staten, kommunene og
372 tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Dersom
373 finansieringsansvaret for Den norske kirke videreføres som delt mellom stat og
374 kommune, forutsetter Kirkemøtet at det foretas jevnlig beregninger med sikte
375 på å ivareta likebehandlingsprinsippet. Dersom det skulle vise seg at offentlig
376 tilskudd over tid skulle utvikle seg ulikt mellom Den norske kirke og andre tros-
377 og livssynssamfunn, bør det etableres en ordning som gir mulighet for
378 korleksjon, for eksempel hvert fjerde år.

379

380

381 **2.7 Forslag om at tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den** 382 **norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet** 383 **over 15 år**

384

385 Kirkemøtet mener at tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske
386 kirke skal beregnes uten at det innføres et alderskrav for tilskudd. Kirkemøtet
387 viser i denne sammenheng til at Kirkemøtet mener at tilhørighetsordningen,
388 med unntak av forrangsbestemmelsen, bør videreføres. Kirkemøtet mener at det
389 er mer naturlig at barn av trossamfunnets medlemmer hører til et trossamfunn,
390 enn at de ikke gjør det. Kirkemøtet mener at staten bør anerkjenne at barn kan
391 være medlem av tros- eller livssynssamfunn, og la dem telle med i beregningen
392 av antallet støtteberettigede medlemmer et samfunn har.

393

394

395 **2.8 Forslag om at satsen for tilskudd per medlem i tros- og** 396 **livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i** 397 **samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke**

398 Kirkemøtet understreker betydningen av likebehandlingsprinsippet også når det
399 gjelder offentlige tilskudd til tros- og livssynssamfunn. En ordning som sikrer
400 likebehandling kan utformes på flere måter, og Kirkemøtet mener at den modell
401 departementet foreslår er en mulig modell. Dersom denne modell velges, legger
402 Kirkemøtet til grunn at staten over tid foretar jevnlig evalueringer av
403 praktiseringen av lovverket (jf. 2.6 over). En slik regulerende mekanisme
404 i tilskuddssystemet må gis en ~~langt~~ mer presis utforming og forankring enn det
405 som fremgår av departementets forslag.

406 Kirkemøtet mener Den norskes behov som folkekirke er best tjent med at
407 offentlige bevilgninger gis på grunnlag av budsjettforslag fra kirkelige organer
408 til bevilgende myndigheter. Dette sikrer ~~en ønskelig~~ innsynsmulighet for
409 bevilgende myndighet i den kirkelige økonomiforvaltning, som omfatter
410 milliardbeløp. Dette bidrar både til å opprettholde ordningens legitimitet og
411 redusere behovet for andre former for kontrolltiltak. En ordning der det gis en
412 samlet bevilgning til alle tros- og livssynssamfunn som så fordeles etter
413 medlemstall, risikerer på sikt ikke å sikre Den norske kirkes reelle økonomiske
414 behov.

415 Gitt en fortsatt delt finansiering av Den norske kirke mellom stat og kommune,
416 mener Kirkemøtet at også kommunenes bevilgninger til Den norske kirke bør

417 inngå i beregningsgrunnlagetreguleringsgrunnlaget for støtten til andre tros- og
418 livssynssamfunn.

419
420 **2.9 Forslag om at tilskudd til investeringer i Den norske kirkes**
421 **kirkebygg fra før 1900 ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for**
422 **tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn**

423 Kirkemøtet viser til at dagens bestemmelser om hvilke utgifter til antikvarisk
424 vedlikehold av kirkebygg som skal holdes utenom
425 reguleringstilskuddsgrunnlaget til andre tros- og livssynssamfunn, har vært
426 vanskelig å operasjonalisere. Derfor støtter Kirkemøtet departementets
427 forenklinggrep hvor det fastsettes at investeringskostnader til kirkebygg fra før
428 1900 skal kunne holdes utenom grunnlaget. Kirkemøtet viser til at antallet
429 kirker som omfattes av lovforslaget, er om lag det samme som det antallet kirker
430 som omfattes av de gjeldende bestemmelsene. Av hensyn til likebehandling,
431 mener Kirkemøtet det er viktig at departementet også legger til rette for at
432 andre tros- og livssynssamfunn kan få tilskudd til gudshus sine tilsvarende bygg
433 fra før 1900.

434
435
436 **2.10 Forslag om at tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på**
437 **vegne av det offentlige ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for**
438 **tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn**

439
440 Kirkemøtet støtter at oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det
441 offentlige, ikke inngår i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og
442 livssynssamfunn. Kirkemøtet viser samtidig til at andre tros- og
443 livssynssamfunn på samme måte kan motta tilskudd for oppgaver de utfører på
444 vegne av det offentlige, utenfor trossamfunnslovens virkeområde.

445
446
447 **2.11 Forslag om at tilskudd til utgifter som følger av Den norske**
448 **kirkes 'særlige stilling' ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for**
449 **tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn**

450
451 I lovutkastet § 4, femte ledd, bokstav c) benyttes formuleringen "Den norske
452 kirkes særlige stilling". Dette synes å være et uttrykk som først er kommet inn i
453 forkant av lovhøringen, med bakgrunn i departementets forståelse av
454 trossamfunns menneskerettslige stilling. Kirkemøtet erkjenner dette og ser at
455 lovreguleringen av Den norske kirke krever noen egne regler (jf. lovens kapittel
456 3), men ber departementet vurdere om formuleringen i nevnte ledd kan endres.

457
458 I noen tilfeller vil Den norske kirke ha utgifter som følger av sine størrelse,
459 historie,forpliktelser og funksjoner. Kirkemøtet støtter at disse-slike utgifter
460 ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og
461 livssynssamfunn.

462
463 Tilskudd til de lovregulerte kirkevalgene hvert fjerde år er nødvendig for å sikre
464 at Den norske kirke oppfyller lovbestemmelsen om kirkelige valg.s mange
465 medlemmer får reell mulighet til å medvirke i demokratisk styring av sitt
466 trossamfunn. (Jf. § 8 i lovutkastet og 3.2 nedenfor).

467

468 Kirkemøtet fremholder at ekstra tilskudd til Den norske kirke må være saklig
469 begrunnet og fastsatt i forskrift som presiserer hva som ikke skal medregnes i
470 reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. Ved at
471 dette fastsettes ved forskrift, sikrer en at berørte instanser blir hørt og dermed
472 at det blir en offentlig debatt om hvilke utgifter som skal og ikke skal medregnes
473 i reguleringsgrunnlaget.

474

475

476 **2.12 Forslag om vilkår for tilskudd**

477

478 Sett i lys av religionsfriheten er Kirkemøtet prinsipielt skeptisk til å innføre
479 vesentlig skjerpede vilkår for tilskudd, men deler vurderingen av at det er grunn
480 til å presisere det grunnleggende vilkåret i dagens lovgivning om ikke å krenke
481 «rett og moral» eller «rett og sømd». Samtidig bør dette gjøres på en måte som
482 ikke stigmatiserer medlemmer i ulike tros- og livssynssamfunn.

483

484 Kirkemøtet mener det fremstår uklart hva som kan regnes som et lovbrudd et
485 tros- og livssynssamfunn – som sådan – gjør.

486

487

488 **2.13 Forslag om å overlate til fylkesmannen å treffe vedtak om** 489 **registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med** 490 **virksomheten og om at fylkesmannens myndighet etter loven skal** 491 **kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete**

492

493 Kirkemøtet støtter forslaget om å overlate til fylkesmannen å treffe vedtak om
494 registrering og tilskudd etter lov og å føre tilsyn med virksomheten og forslaget
495 om at fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett
496 fylkesmannsembete.

497

498

499 **3. Lovbestemmelser om Den norske kirke i lovforslaget**

500

501 **3.1 Rammelovgivning i et eget kapittel med formålsbestemmelse i § 8**

502

503 Kirkemøtet viser til at Kirkemøtet tidligere har gått inn for at Stortinget bør
504 regulere Den norske kirke i en egen lov. Kirkemøtet har merket seg
505 departementets konklusjon og tilbakemeldinger fra andre tros- og
506 livssynssamfunn, blant annet i høringsuttalelsene fra Norges Kristne Råd og
507 Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, og vil derfor ikke problematisere
508 at kirkeloven blir tatt inn i én felles og helhetlig lov om tros- og
509 livssynssamfunn.

510

511 Kirkemøtet er enig i at de materielle vurderingene av reguleringsbehovet vil
512 være det samme enten «kirkeparagrafene» gis i en egen lov eller i et eget
513 kapittel i en felles lov. Kirkemøtet mener at det da er avgjørende viktig å samle
514 bestemmelsene som kun retter seg mot Den norske kirke i et eget kapittel i den
515 nye trossamfunnsloven, for å ivareta Den norske kirkes behov for overordnede
516 rammebestemmelser om kirkens «ordning».

517

518 Kirkemøtet støtter at det fastsettes en formålsbestemmelse for kapittel 3 om å
519 legge til rette for at Den norske kirke forblir en demokratisk og landsdekkende
520 evangelisk-luthersk folkekirke. Med 'landsdekkende' forstår Kirkemøtet den

521 territorielle inndeling av Den norske kirke, som innebærer at alle nordmenn bor
522 innenfor grensene til et geografisk sokn, uansett om de er medlemmer i Den
523 norske kirke eller ikke. Formålsbestemmelsen i § 8 svarer godt til omtalen i
524 Grunnloven § 16. Den er i tråd med Den norske kirkes egen målsetting, men må
525 ikke forveksles med kirkens egen formålsformulering.

526
527 Kirkemøtet mener at formålsparagrafen for kapitlet om Den norske kirke også
528 må bekrefte ansvaret for å ivareta samisk kirkeliv. Dette er en del av Den norske
529 kirkes oppdrag som folkekirke. Kirkemøtet foreslår å føye til denne formulering:
530 ”I dette inngår ansvar for samisk kirkeliv.”

531

532

533 **3.2 Kirkelige valg – § 11**

534

535 Kirkemøtet anser kirkelig stemmerett for alle dømte medlemmer fra 15 år som et
536 viktig kjennetegn ved Den norske kirke som en demokratisk evangelisk-luthersk
537 folkekirke. Kirkemøtet gir derfor sin tilslutning til forslaget om at kirkelig
538 stemmerett forankres i loven og at Kirkemøtet gir bestemmelser om valgbarhet,
539 tap av valgbarhet og uttreden av kirkelige organer i tråd med lovutkastet § 11
540 første ledd. Bestemmelsen må etter Kirkemøtets vurdering ikke være til hinder
541 for at kirkelige organer kan beslutte å overføre stemmeretten for
542 enkeltmedlemmer fra et sokn til et annet, eller åpne for at utenlandsbosatte
543 medlemmer får kirkelig stemmerett. Kirkemøtet mener derfor at det ikke bør
544 lovfestes et krav om at medlemmet må være bosatt i soknet for å ha kirkelig
545 stemmerett, men at det bør være et spørsmål som overlates til kirkelig
546 regulering.

547

548 I et trossamfunn ~~med så mange medlemmer som Den norske kirke med mer enn~~
549 ~~3, 7 millioner medlemmer, må det legges valgene organiseres slik at til rette for~~
550 ~~at flest mulig medlemmer kan har en reell mulighet til å stemme ved kirkelige~~
551 ~~valg og slik~~ delta i utøvelse av ~~det kirkelige~~ demokratiet. Derfor støtter
552 Kirkemøtet forslaget om å videreføre bestemmelsen om at kirkelige valg holdes
553 samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, offentlige valg, jf. lovutkastet
554 § 11 annet ledd. Forslaget bidrar til å legge til rette for at det kirkelige
555 demokratiet ivaretas i tråd med kirkeparagrafenes formålsbestemmelse.
556 Bestemmelsen viderefører de ordninger som ble fastsatt i forbindelse med
557 demokratireformen i Den norske kirke, som var en forutsetning for de senere
558 endringer i forholdet mellom staten og Den norske kirke. Kirkemøtet
559 understreker at dette er et forslag som medfører økonomiske konsekvenser, og
560 forutsetter at staten viderefører et tilskudd til Den norske kirke for å kunne
561 gjennomføre slike valg.

562

563 Det må legges til rette for at kirkelige valg i tillegg til de alminnelige valg også
564 kan finne sted i forbindelse med søndagens gudstjenester. ~~Det er kirkens dømte~~
565 ~~medlemmer som har stemmerett og er valgbar. Sammenhengen mellom~~
566 ~~kirkestyre og den gudstjenestefeirende menighet er grunnleggende.~~

567

568

569 **3.3 Finansiering – § 12 – øvrige tilbakemeldinger**

570

571 *Finansieringsansvaret – valg av modell*

572

573 Kirkemøtet viser til synspunktene på offentlige ~~tildelinger finansiering av~~ Den
574 norske kirke i 1.12 over.

575

576 Finansiering – i tillegg til kirkebygg og kirkelige handlinger

577

578 Kirkemøtet vil peke på at det finansieringsansvar for diakoni, kirkemusikk og
579 undervisning som er nedfelt i kirkeloven § 15, er utelatt i høringen. Kirkemøtet
580 ber departementet sikre dette uavhengig av den finansieringsordning som blir
581 valgt.

582

583 *Forholdet til regnskapsloven*

584

585 Kirkemøtet støtter at ~~bestemmelsene om at~~ regnskapsloven skal gjelder for
586 rettssubjektet Den norske kirke om ikke departementet har fastsatt andre
587 bestemmelser i forskrift og at et sokn ikke kan tas under konkurs eller åpne
588 gjeldsforhandlinger etter konkursloven, videreføres.

589

590 Kirkemøtet imøteser departementets avklaring av økonomiforvaltningen for
591 soknets organer som varslet i oversendelsesbrev av 14. februar 2018.

592

593 *Forpliktelser for samisk kirkeliv*

594

595 For å kunne videreutvikle sitt arbeid med samiske språk i menighetene i
596 forvaltningsområdet for samisk språk, vil Kirkemøtet understreke at det er
597 viktig for Den norske kirke at tospråklighetstilskudd fra Sametinget videreføres.

598

599 *Medlemskontingent*

600

601 Kirkemøtet ~~viser til~~ ønsker ikke at det innføres medlemskontingent i Den norske
602 kirke ~~ikke er ønskelig å innføre en medlemskontingent~~. Dette henger blant
603 annet sammen med et prinsippet om at det ikke skal være andre krav eller
604 kriterier enn dåpen for å være medlem i Den norske kirke. ~~Den norske kirke kan~~
605 ~~som eget trossamfunn selv avgjøre om/når en ønsker å innføre~~
606 medlemskontingent. Kirkemøtet slutter seg således til departementets
607 vurderinger i høringsnotatet s. 112-113, men konkluderer med at siste punktum
608 i § 12 bør utgå.

609

610

611 **3.4 Kirkebygg – § 13**

612

613 Kirkemøtet gir sin tilslutning til lovbestemmelsen om at kirkene er soknets
614 eiendom, med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag, videreføres.
615 Kirkemøtet er enig i at Kirkemøtet bør gis hjemmel til å gi regler som erstatter
616 bestemmelsene i dagens kirkelov §§ 18–21 om krav til kirke, forvaltning av kirke
617 og tilhørende fond, kirkens inventar og utstyr, og om bruk av kirke, herunder
618 betaling for bruk.

619

620 Kirkemøtet mener det bør lovfestes at det skal være kirke i hvert sokn, men uten
621 at soknereguleringer automatisk utløser plikt for kommune eller stat til å bygge
622 ny kirke. Kirkemøtet mener at en bestemmelse i loven som fastslår at det skal
623 være kirke i hvert sokn, kan bidra til å sikre Den norske kirkes landsdekkende
624 karakter (jf. formålet i § 8).

625

626 Kirkemøtet støtter at Kirkemøtet fastsetter bestemmelser om kirkebygg, men vil
627 understreke at forvaltningsansvaret fortsatt med dette ligger hos soknet som
628 eier av kirkebygget.

629
630 Kirkemøtet mener det er nødvendig også i fremtiden å ha lovfestet dagens
631 bestemmelse om 60 meters byggegrense i kirkeloven § 21 femte ledd.
632 Kirkemøtet holder det åpent om det er mest hensiktsmessig å plassere en slik
633 bestemmelse i kapitlet om Den norske kirke i en ny trossamfunnslov eller i
634 plan- og bygningsloven.

635
636 Kirkemøtet viser ellers til sin merknad i 1.3 om etablering av en statlig ordning
637 for de fredede kirkene, der disse kirkene kommer inn under kulturminneloven.

638
639

640 **3.5 Prestenes og biskopenes tjeneste – § 14**

641

642 Kirkemøtet mener at Den norske kirkes landsdekkende karakter tilsier at loven
643 bør inneholde en bestemmelse om at hvert sokn skal være betjent av prest og
644 hvert bispedømme av biskop. For å understreke at loven skal ha en
645 rammekarakter samt for å sikre Kirkemøtets frihet til å organisere
646 hensiktsmessige geografiske enheter mellom soknet og bispedømmet, mener
647 Kirkemøtet at lovbestemmelsen ikke bør inneholde en regel om at hvert prosti
648 skal betjenes av prost. Kirkemøtet kan selv finne dette ønskelig. Kirkemøtet
649 forutsetter også at soknet har ~~annen~~ adekvat betjeningstilstrekkelig bemanning i
650 tillegg til ved siden av presten.

651

652 Kirkemøtet støtter departementets forslag om å videreføre lovbestemmelsen om
653 at prestedtjenesten skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i
654 samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser, jf. forslag til § 14
655 annet ledd.

656

657

658 **3.6 Medlemskap og register – § 15**

659

660 Kirkemøtet gir sin tilslutning til at det tas inn en bestemmelse om Den norske
661 kirkes medlemsregister. Medlemsregisterets størrelse og forhold til
662 personopplysningsloven tilsier etter Kirkemøtets vurdering at det bør gis en
663 tydelig lovhjemmel for registeret. Kirkemøtet ber departementet vurdere
664 hvorvidt det i medlemsregisterets lovhjemmel også kan inkluderes en rett til å få
665 opplysninger fra Folkeregisteret om familierelasjoner og foreldreansvar, slik at
666 inn- og utmelding også av barn kan gjøres gjennom Den norske kirkes
667 nettbaserte selvbetjeningsløsning. Av forenklingshensyn og for å sikre at kirkens
668 medlemmer selv kan få løst sine behov gjennom elektroniske
669 selvbetjeningsløsninger, er en slik lovhjemmel ønskelignødvendig.

670

671

672 **3.7 Saksbehandlingsregler – § 16**

673

674 Kirkemøtet gir sin tilslutning til forslaget om at det overlates til Kirkemøtet å
675 fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak, forvaltningsloven,
676 offentliglova og arkivlova skal gjelde tilsvarende for kirkelige organer.

677

678 Der kirkelige organer med hjemmel i lov treffer enkeltvedtak eller gir forskrift,
679 vil forvaltningsloven og offentleglova komme direkte til anvendelse. Det er
680 særlig aktuelt der et kirkelig organ er gravplassmyndighet.

681
682 Ut over de tilfelle der kirkelige organer treffer enkeltvedtak eller gir forskrift, vil
683 lovforslaget § 16 første ledd bety at det blir opp til Kirkemøtet å bestemme om
684 forvaltningsloven mv. skal gjelde for den virksomheten som tilsvarende drives
685 av kirkelige organer.

686
687 På samme grunnlag, går Kirkemøtet inn for at det også overlates til Kirkemøtet
688 å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak, mållova skal gjelde for
689 kirkelige organer.

690
691 Som trossamfunn med bredt nedslag i befolkningen, ser Kirkemøtet det viktig at
692 Den norske kirke arbeider åpent og transparent og derfor bør legge til grunn
693 vesentlige deler i forvaltningsloven, offentleglova, mållova og arkivlova.

694
695 Kirkemøtet anbefaler at offentleglova § 25 tredje ledd oppheves, da det ikke
696 lenger er naturlig at offentleglova gir bestemmelser knyttet til tilsetting av
697 biskoper.

698
699 Ettersom grensene for Stortingets lovgivningsmyndighet om Den norske kirke
700 kan være uklare, blant annet på grunn av Den norske kirkes tros- og
701 livssynsfrihet, støtter Kirkemøtet at det fastsettes en saksbehandlingsregel som
702 sikrer at Kirkemøtet gis mulighet til å uttale seg om forslag til vesentlige
703 endringer i lovgivningen om Den norske kirke.

704
705

706 **3.8 Gravplassforvaltning**

707

708 Kirkemøtet støtter at den lokale kirke fortsatt skal ha ansvaret for
709 gravplassforvaltningen og slutter seg til departementets vurderinger i
710 høringsnotatet av 25. september 2017 på side 204.

711

712 Kirkemøtet er enig i forslaget om at fylkesmannen etter søknad fra kommunen
713 ved forskrift kan treffe vedtak om at ansvaret som lokal gravplassmyndighet
714 etter loven skal overføres kommunen. Kirkemøtet mener at dette skal skje etter
715 normale-forhandlinger der kirken er mellom part og har forhandlingsretter.

716

717 Dersom det blir lovfestet at det fortsatt skal være en lokal kirkelig gravplassdrift
718 og forvaltning, vil fylkesmannen som klageinstans understreke det offentlige
719 ansvaret og styrke lokalkirkens legitimitet som gravplassmyndighet.

720

721 Kirkemøtet viser til NOU 2014: 2 Lik og likskap. Kirkemøtet finner det uheldig
722 at kremasjonsavgiften foreslås videreført. Dette oppfattes som en urettferdig
723 avgift som opprettholder en ubegrunnet forskjell mellom to former for gravferd.
724 Kirkemøtet merker seg at departementet vedgår at dette av de fleste oppfattes
725 som urettferdig og at det er rent fiskale argument som brukes for å opprettholde
726 avgiften. Kirkemøtet finner det urimelig at en bestemt del av gravferdsprosessen
727 skal isoleres fra helheten og gjøres til gjenstand for brukerbetaling. Ytterligere
728 urimelig blir det når denne avgiften varierer fra kommune til kommune.
729 Kirkemøtet anbefaler derfor at utgifter til bygging og drift av krematorier
730 finansieres på annen måte.

731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783

3.9 Rett til permisjon fra arbeid mv.

For at kirken skal kunne oppfylle sin lovpålagte forpliktelse til å være demokratisk, må det sikres en bred representasjon og at medlemmer i alle aldre og livssituasjoner, har mulighet til å stille til valg og utøve verv. Kirkemøtet mener at dette ikke innebærer en usaklig forskjellsbehandling.

Det ligger en stor utfordring i § 17 om Rett til permisjon fra arbeid mv. når denne kun hviler på de alminnelige bestemmelsene i Arbeidsmiljøloven. Det er en betydelig ulempe at departementet ikke har utredet hvor langt disse kan gjelde for organer som er oppnevnt i medhold av lov.

Det er også behov for å avklare situasjonen for unge under utdanning som har verv i kirkelige organer.

Med dagens lovhjemlede demokratiske organer, bruker valgte medlemmer av Den norske kirkes organer betydelig tid på å ivareta sin møteplikt.

Kirkemøtet ber derfor departementet om å sikre retten til fri fra arbeid for valgte medlemmer i Den norske kirkes organer for at Den norske kirke også i praksis kan forbli en «demokratisk (...) folkekirke». Kirkemøtet mener dette bør lovfestes i lovutkastet § 11.

3.10 Politiattest

Kirkemøtet mener det er viktig at Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn skal kunne kreve at det legges frem barneomsorgsattest av person som lønnet eller ulønnet skal tilsettes, utføre oppgaver eller inneha tillitsverv der vedkommende vil ha omsorg for eller oppgaver knyttet til mindreårige.

4. Andre spørsmål

4.1 Opplysningsvesenets fond

Departementet bebuder en egen stortingsmelding om Opplysningsvesenets fond, der ett blant flere sentrale drøftingstema vil være «om Den norske kirke bør få overført alle fondets verdier eller om fondets eiendommer bør fordeles mellom staten og Den norske kirke». I samband med utarbeidingen av meldingen skriver departementet at det vil «ha nær kontakt med og innhente synspunkter fra ulike instanser, deriblant Den norske kirke». Som departementet er kjent med har både Kirkemøtet, Kirkerådet, Bispemøtet og andre kirkelige instanser ved enhver leilighet fremholdt at fondet ikke tilhører staten, men Den norske kirke. Uaktet dette mener Kirkemøtet at det fremtidige eierforhold må finne sin løsning gjennom politiske drøftelser. Disse drøftelser må bygge på mer nyanserte rettslige betraktninger enn de Lovavdelingen har frembudt i sine uttalelser fra henholdsvis 2000 og 2017.

784 Overføringer fra Opplysningsvesenets fond til Den norske kirke blir i dag
785 medregnet i beregningsgrunnlagetreguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre
786 tros- og livssynssamfunn. Kirkemøtet betrakter fondets verdier som tilhørende
787 Den norske kirke og er nå som før derfor kritisk til at bidrag fra fondet blir tatt
788 med i grunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.

789
790

791 **4.2 Medlemskapskrav for kirkelige ansatte og ombud**

792

793 Kirkemøtet registrerer at bestemmelsen om det kirkelige medlemskravet i
794 kirkeloven § 29 først ledd ikke foreslås videreført. Kirkemøtet mener at
795 likestillings- og diskrimineringslovens krav om at det må være «en konkret
796 begrunnelse i hvert enkelt tilfelle», jf. Prop. 81 L (2016–2017) side 316, vil treffe
797 dårlig for kategorier som prester, andre vigslede tilsatte og menighetspedagoger
798 (trøsopplærere). Etter Kirkemøtets vurdering er et krav om en konkret
799 begrunnelse i hvert tilfelle for slike stillinger unødvendig byråkratiserende og
800 lite forenklede. Kirkemøtet viser i denne sammenheng til at kirker i andre land
801 som er underlagt EUs rammedirektiv 2000/78/EF, som i Tyskland, har vedtatt
802 kirkelige retningslinjer om hvilke stillinger som krever kirkemedlemskap, se
803 *Richtlinie des Rates über kirchliche Anforderungen der beruflichen Mitarbeit*
804 *in der Evangelischen Kirche in Deutschland und ihrer Diakonie vom 9.*
805 *Dezember 2016*, særlig § 3. Kirkemøtet mener at Den norske kirke, så vel som
806 andre tros- og livssynssamfunn, i utgangspunktet bør ha en lovbestemt rett til å
807 kreve medlemskap for tilsatte og ombud, ut over det som ligger i adgangen til
808 lovlig forskjellsbehandling i likestillings- og diskrimineringsloven. Kravet om
809 medlemskap bør kombineres med en dispensasjonsadgang som i dag, hvor det
810 foretas en konkret vurdering av den enkelte dispensasjonssøknaden etter en
811 tolkning harmonisert med likestillings- og diskrimineringsloven § 9.

812
813

814 **4.3 Hjemmel for tilgang til taushetsbelagte opplysninger om** 815 **samiske språk i Folkeregisteret**

816

817 For å kunne følge opp sine forpliktelser om samiskspråklige tjenester ber
818 Kirkemøtet om at Den norske kirke i den nye loven om tros- og livssynssamfunn
819 får hjemmel til å innhente taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret om
820 samisk språk hos sine medlemmer, jf. folkeregisterloven § 3-1 q).

821

822

823 **5. Overgangsordninger til ny kirkeordning**

824

825 Med utgangspunkt i den nye loven for tros- og livssynssamfunn, med
826 rammevilkår for Den norske kirke, skal Kirkemøtet fastsette en kirkeordning
827 som erstatter og utdyper bestemmelser i den gjeldende kirkeloven. Kirkemøtet
828 ber departementet, i samarbeid med Kirkerådet og andre aktuelle instanser,
829 sikre nødvendige overgangsordninger mellom den nye loven og kirkeordningen.

830

831 Kirkemøtet ber departementet i samarbeid med Kirkerådet om å sørge for
832 nødvendig koordinering slik at ikrafttredelse av ny lovregulering om Den norske
833 kirke og Kirkeordningen kan skje samtidig.

834

835

836

837
838
839
840
841
842
843

komitéleder

saksordfører